

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет
«19» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Педагогіка вищої школи»**

Галуз знань: А «Освіта»

Спеціальність А7 «Фізична культура і спорт»

Освітньо-професійна програма «**Фізична культура і спорт**»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробники: Буцик І.М., професор кафедри педагогіки, д. пед. н., професор,
Виговська С.В., доцент кафедри педагогіки, к. пед. н., доцент

Київ 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи» входить до обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми циклу спеціальної (фахової) підготовки. Вона складається з двох модулів і охоплює курс загальнотеоретичних основ педагогіки вищої школи та основних питань організації освітнього процесу в ЗВО.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Галузь знань	А «Освіта»	
Спеціальність	А7 «Фізична культура і спорт»	
Освітня програма	«Фізична культура і спорт»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	-
Семестр	1	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Практичні, семінарські заняття	15 год.	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	-
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	2 год.	-
самостійної роботи студента –	4 год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» є підготовка до майбутньої професійної педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК) – здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту;

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти;

- СК 4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів;

- СК 8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань;
- ПРН 4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються;
- ПРН 5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти;
- ПРН 6. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію;
- ПРН 8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1. Загальнотеоретичні основи педагогіки вищої школи														
Тема 1. Педагогіка вищої школи як галузь педагогічних знань	1-2	13	2	2			8							
Тема 2. Теоретичні основи науково-педагогічних досліджень	3-4	13	2	2			8							
Тема 3. Студенти й викладачі як суб'єкти компетентісно орієнтованого освітнього процесу у вищій школі	5-6	13	2	2			8							
Тема 4. Теоретичні основи організації виховної роботи у ЗВО	7-8	13	2	2			8							
Разом за модулем 1	48		8	8	-	-	32							
Модуль 2. Дидактика вищої школи														
Тема 5. Дидактичні основи організації освітнього процесу	9-10	12	2	2			8							
Тема 6. Форми організації освітнього процесу, методи та засоби навчання	11-13	12	2	4			12							
Тема 7. Контроль і оцінювання результатів освітнього процесу	14-15	12	2	2			8							
Разом за модулем 2	42		6	8	-	-	28							
Усього годин	90		14	16	-	-	60							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка вищої школи як галузь педагогічних знань	2
2	Теоретичні основи науково-педагогічних досліджень	2
3	Студенти й викладачі як суб'єкти компетентнісно орієнтованого освітнього процесу у вищій школі	2
4	Теоретичні основи організації виховної роботи у ЗВО	2
5	Дидактичні основи організації освітнього процесу	2
6	Форми організації освітнього процесу, методи та засоби навчання	2
7	Контроль і оцінювання результатів освітнього процесу	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка вищої школи як галузь педагогічних знань	2
2	Теоретичні основи науково-педагогічних досліджень	2
3	Студенти й викладачі як суб'єкти компетентнісно орієнтованого освітнього процесу у вищій школі	2
4	Теоретичні основи організації виховної роботи у ЗВО	2
5	Дидактичні основи організації освітнього процесу	2
6	Форми організації освітнього процесу, методи та засоби навчання	4
7	Контроль і оцінювання результатів освітнього процесу	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка вищої школи як галузь педагогічних знань	8
2	Теоретичні основи науково-педагогічних досліджень	8
3	Студенти й викладачі як суб'єкти компетентнісно орієнтованого освітнього процесу у вищій школі	8
4	Теоретичні основи організації виховної роботи у ЗВО	8
5	Дидактичні основи організації освітнього процесу	8
6	Форми організації освітнього процесу, методи та засоби навчання	12
7	Контроль і оцінювання результатів освітнього процесу	8

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне, письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- методи проблемного навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій;
- метод групової роботи;
- метод мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання;
- лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда;
- ілюстрування, демонстрування;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Загальнотеоретичні основи педагогіки вищої школи		
Практичне заняття 1. Педагогіка вищої школи як галузь педагогічних знань	ПРН 1, 4, 6, 8 Знати об'єкт, предмет, завдання педагогіки вищої школи як науки. Розуміти специфіку педагогічного процесу в закладах вищої освіти та його закономірності. Уміти характеризувати систему освіти в Україні та основні тенденції розвитку вищої освіти. Знати специфіку студентства як окремої соціальної групи. Розуміти особливості студентського віку. Уміти розробляти систему заходів для подолання труднощів під час освітньо-професійної адаптації студентів. Знати специфіку, функції та напрями професійної педагогічної діяльності викладача ЗВО. Розуміти стилі педагогічного спілкування. Уміти характеризувати функціональні компоненти педагогічної діяльності, шляхи формування загальної і педагогічної культури. Знати сутність поняття “виховання”, рушійні сили, закономірності та особливості виховного процесу. Розуміти особливості процесу виховання у ЗВО, основні принципи виховання. Уміти застосовувати методи і форми виховної роботи у ЗВО.	13
Практичне заняття 2. Теоретичні основи науково-педагогічних досліджень		13
Практичне заняття 3. Студенти й викладачі як суб'єкти компетентісно орієнтованого освітнього процесу у вищій школі		13
Практичне заняття 4. Теоретичні основи організації виховної роботи у ЗВО		13
Самостійна робота 1.		18
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100

Модуль 2. Дидактика вищої школи		
Практичне заняття 5. Дидактичні основи організації освітнього процесу	ПРН 4, 5, 6, 8 Знати сутність понять «дидактика вищої школи», «закономірності навчання», «принципи навчання», «правила навчання». Розуміти структуру процесу навчання. Уміти характеризувати принципи навчання у вищій школи та дотримуватись їх під час організації навчальної діяльності студентів. Знати сутність понять «методи навчання», «організаційні форми навчання». Розуміти класифікації методів навчання та особливості організації і проведення різних організаційних форм навчання у ЗВО. Уміти розробляти конспекти навчальних занять з оптимальним вибором методів навчання. Знати сутність поняття «контроль навчальних досягнень студентів», вимоги до оцінювання успішності студентів. Розуміти функції, види контролю результатів навчально-пізнавальної діяльності. Уміти застосовувати методи контролю (спостереження, усне опитування, письмові, письмові, графічні контрольні роботи, практичні контрольні роботи, тестовий контроль).	13
Практичне заняття 6. Форми організації освітнього процесу, методи та засоби навчання		26
Практичне заняття 7. Контроль і оцінювання результатів освітнього процесу		13
Самостійна робота 2.		18
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за семестр	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	- роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку; - перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності	- списування під час контрольних робіт, екзаменів та заліків заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів); - матеріали у виконаних проєктах, рефератах та есе, к разі використання яких джерел, повинні мати коректні текстові посилання на використані документи.

Політика щодо відвідування	- відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн-формі за погодженням із деканом факультету)
-----------------------------------	--

9. Навчально-методичне забезпечення:

- нормативно-правові цифрові ресурси;
- навчальні посібники, підручники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Немченко С.Г., Крижко В.В., Шумілова І.Ф. та ін. Педагогіка вищої школи: підруч. Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.
2. Федоренко О.І., Тюріна В.О., Гіренко С.П. та ін. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
3. Задорожна-Княгницька Л. В., Нетребя М. М., Бодик О. П. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. Одеса : КУПРІЄНКО СВ, 2022. 309 с.
4. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. В. Е. Луначека, Н. О. Ткачової; кол. авт. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. 344 с.
5. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с. URL: <http://46.63.9.20:88/jspui/bitstream/123456789/217/1/lekciitext.pdf> (дата звернення 10.06.2025 р.).
6. Буцик І.М. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А1 Освітні науки. Київ : НУБіП України, 2025. 34 с.
7. Буцик І.М., Виговська С.В. Методичні вказівки до виконання курсових робіт з дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А1 Освітні науки. Київ : НУБіП України, 2025. 65 с.

Додаткова література

1. Башкір О. І., Цапко А. М., Ялліна В. Л. Педагогіка вищої школи: конспект лекцій (модуль «Інноваційна педагогіка»). Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2024. 178 с.
2. Кайдалова Л. Г., Науменко Н. В. Методика викладання у вищій школі: методичні рекомендації до практичних занять. Харків : НФаУ, 2021. 46 с.
3. Науменко Н.В. Напрями вдосконалення методик викладання навчальних дисциплін магістрам освітніх, педагогічних наук. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2021. №2, 49-57.
4. Освіта майбутнього: концепції, методи, підходи: колективна монографія / кол. авт. ; голов. ред. В.В. Любарець, О. В. Кендюхов, Н. В. Бахмат. Київ: Міленіум, 2020. 310 с.

5. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти (Jean Monnet Module, Erasmus+) Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. 315 с.

6. Силадій І. М. Глобалізація системи освіти: механізми демократичної модернізації: монографія. Ужгород: РІК-У, 2020. 376 с.

Нормативні правові документи:

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

3. Стратегія розвитку освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>